

CIJENA LISTU: U predplati za četvrt godinu K 92.—, za polugodiše K 160.—, tromjesečno K 85.—, mjesečno K 45.—, a maloprodaj 10 helara. — OGLASNA primjena se u upravi lista trg. Cusotaa broj 1, te se računaju po 80 helara za prostor visok 4 milimetra i dug 8 cm.

HRVATSKI LIST

[Nedjelja, 13. kolovoza 1918.]

HRVATSKI LIST izlazi u nakladni godišnjak JOS. KRMPOTIC u Pulj, trg Cusotaa broj 1. Kretništvo se nalazi u Sisačkoj ulici broj 24. — Odgovorni urednik JOS. HAIN u Pulj. Rokupisi se ne vraćaju. Ne uzvaja se anonimni dopisi. Nefrankanska pisma se ne primaju.

izlazi u Pulj, svaki dan u 5 sati ujutro.

Austro-ugarski ratni izvještaji.

Beč, 12. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Fronta generala konjanštva nadv. Karla: Napadaj u Karpatima borećih se njemačkih i austro-ugarskih četa uspješno napreduje. Jučer su neprijatelji uzeli 700 zarobljenika i 3 strojne puške. Južnoistočno Worohite bijahu čisto odbite ruske protunavale. Inače je u području nadvojvodine fronte samo na donjoj Zlotuj Lipi i južno Zaloča došlo do živahnije bojne djelatnosti.

Hindenburgova fronta: Armada Böhm-Ermollia odbila je zapadno Zaloča više jakih ruskih napadaja. Zapadno Kaszkowe bijaše kod iznenadne navale na neprijateljske pretoplje zarobljeno 170 vojnika i zaplijene 3 strojne puške. Južno Stobihve su se ponovno izjalovili ruski pokušaji prelaza.

Talijansko bojište.

U odsjeku među morem i Vipavskom dolinom je naša vatra osjetila mnoge pokušaje Talijana, da se približe našim novim položajima. Na visinama istočno Gorice odbile su opeta naše čete jaku navalu. Tom su prilikom zarobile 10 časnika i 140 momaka. Sveta Gota bila je nišanom žestoke neprijateljske topovske vatre. Kod manjih poduzeća na tirolskoj fronti zarobili smo 80 vojnika, među kojima 5 časnika te zaplijenimo i strojnu pušku.

Jugoistočno bojište.

Nema događaja od osobite važnosti. Zamjenik poglavice generalnog štiopera pl. Höfer, podmašal.

Događaji na moru.

Beč, 12. (D. u.) Hidroplani su u noći od 11. na 12. kolovoza vrlo uspješno bombardovali neprijateljske baterije na ušću Soče, neprijateljsku zračnu staciju Borgo i brodograđilište Adria kod Tržiča te su u usprkos vrlo žestokog opstrjeljavanja vratili neoštećeni.

Vodstvo c. kr. mornarice.

Njemački ratni izvještaji.

Berlin, 12. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Između Thiepvala i šume Fourceux te blizu Guillemonta napadale su jakog engleske sile. Na sjeveru od Ovilersa i kod Pozieres bite su suzbijene borbe na bodove i protunavalom, a na sjeveru od Bazentin-le-Petit i blizu Guillemonta izjalovile su se navale u vatri potpuno, pješadije i strojnih pušaka. Između Maurepasa i Somme propao je žestoki francuski napadaj. Prodrli su na sjeveroistoku od Hema u maleni dio šume. Na jugu od Somme izjalovio se je djelomično neprijateljski napadaj kod Barleuxa. Na desno od Moze suzbili smo u noći pred 11. o. m. napadaje s ručnim granatama, na sjeverozapadu od tvrđve Thiaumont, sinoč jake pješadijske navale protiv iste tvrđve s teškim gubicima za Francuze.

Hindenburgova fronta: Kod Dubčice na Strumenu, na zapadu od Nobelskog jezera i na jugu od Zareča napadala su ruska odjeljenja uzaludno.

Skupine su njemačkih letjela napadale kroz posljednje dane obiljno bombama na pruži Kofel-Sarnji i na sjeveru od nje prostorna tabo-rišta.

Fronta nadvojvodje Karla Franje Josipa: Na jednoj i na drugoj strani vrha Capul stupile su u borbu njemačke čete.

Istočno bojište.

Jučer su izumrjeli hitro u našoj topovskoj vatri ponovljeni slabiji protivnički izlazi napadaji na jugu od Dojranskog jezera.

Vrhovno vojno vodstvo.

BRZOJAVI.

Bethmann-Hollweg ostavio Beč

Beč, 12. (D. u.) Bethmann-Hollweg primio je prije podne podrugastani posjet ministra predsjednika Tisze.

Beč, 12. (D. u.) Njemački državni kancelar i državni tajnik Jagow ostavili su Beč s današnjim večernim vlakom. U dočuvanim raspravama između vodja izvanjske politike objiju država moglo se je jedino da ustanovi potpuno suglasje u svim stvarima o kojima se je raspravljalo.

Rat na moru.

A t e n a, 12. (D. u.) Na parobrodu se je „Eleutheria“ izmedju Soluna i Volo nakrcan petrolejem i sa dvadeset stotina putnika, ponajviše demobilizovanih grčkih vojnika, porodio požar. Strojevi su eksplodirali. Četrdeset mrtvih i mnogo ozlijeđenih. Parobrod se je konačno nasukao.

L o n d o n, 12. (D. u.) Škuner „Demaris“, francuska jedrenjaka „Anette Marie“, francuski parobrod „Henricla“, parobrod „Robert“, parobrod „San Bernardo“ iz Glasgova potopljeni su. Momčad je „San Bernarda“ spašena.

L o n d o n, 12. (D. u.) Prema „Daily Telegraphu“ javlja „Temps“, da je u Tuluzi španjolski parobrod „Genekogortamendi“ (3061 tona) potopljen. Momčad od 24 lica iskrcala se u Portvendrusu.

K o p e n h a g e n, 12. (D. u.) Danski je parobrod „Dannewang“ u istočnom moru potopljen po podmornici. Momčad je spašena.

Bojevi na egipskoj fronti.

C a r i g r a d, 10. (D. u.) — Agencija Milli objavljuje izvještaj o boju u Romani-Katla, 4. i 5. t. m. u, u kojemu izvještaju stoji i sljedeće: Naša pomaknuta odjeljenja, koja su imala da provedu navalu na izvidničke svrhe, poduzere su navalu protiv jakih neprijateljskih položajima, zauzeli su prve neprijateljske vrste jarka, te su prema večeri došli do žičnih zaprieka neprijateljske glavne linije. Medjutim su pješadini vihor zapriječili gibanja našeg lijevog krila, koje je okolnost neprijatelj iskoristio navalivši izena- na i ledja našeg lijevog krila. Dio tamošnjih naših četa pao je nakon dugog otpora u neprijateljske ruke. U noći na 5. t. m. bile su naše čete usljed tih neprijateljskih operacija posuše u smjeru prema Katiji. 5. t. m. poduzeo je neprijatelj sa svim svojim četama i došlih ojačanja navalu na naše čete u Katiji, ali je bio suzbilt protunavalom te je imao teške gubitke. Da postignemo našom izvidničkom navalom namjervati uspjeh, povukli smo u noći na 6. t. m. naše čete na crtu istočno Katije.

Francuski glas o opstrjeljivanju Gorice.

G e n f. 11. „Petit Parisien“ javlja: Opstrjeljivanje je Gorice bilo u nedjelju u jutro strašno žestoko. Kolodvor sv. Petra i sv. Andrije su gorjeli. Austro-ugarske čete su je sunjački opirale. Francuski listovi otkrilo priznavaju teške talijanske gubitke te govore o novim teškim bojama, jer da je zauzeće Gorice tek početak talijanske ofenzive.

Izjave generala Joffre.

G e n f. 11. Generalissimo Joffre kazao je jednom američkom novinaru još ovo: Bojevi bivaju sve očajnjiji, no pošto je sad kod savezničkih arma da potpuno jestivo u postupu, slobodni čita svijet, da će se sad logo sudbine kretati prema našim željama. Znak budućnosti može svaki da odgoneta. Značajno je obilježje sadašnje vojne jedinstvenosti događaja na svim frontama. Sa svih se strana stižu neprijateljske bojne crte. Velike one žrtve, koje su morali Francuzi doprinijeti kod Verduna, dale su saveznicima vremena, da svoje pripreme dovrše i dovedu do dozevolnosti. Rusija je sa svojim golemim ljudskim pričuvama imala zgrade, da stavi na noge armade, koje sad neprijatelji zadaju trivisti na Galiciji, Volhiji i Armeniji. Engleska je tekom dviju godina imala vremena, da pokaze svijetu svoje bogatstvo i razlita svoja pomoćna sredstva, a sad pokazuju njezine čete također i svoju odličnu vrsnoću kod Somme. Italija imade tešku i ograničenu ulogu na ograničenoj fronti, no njezine čete izvršuju udjeljena vrijedno svoju zadaću. Konačno se počinje i srpska vojska boriti većom snagom nego li ikad, iza koje je sabrala svoje posljednje pričuve.

Kako dugo će rat još potrajati, ne znam, no to nije važno. Mi znamo, da se približava slom, mi smo stigli do obratista. Petmesečni je otpor Francuski kod Verduna osjetio nacire prijedloga. Za sad se još ne može zamijeti općenito neprijateljski sila na zapadnoj fronti. Dvije trećine najboljih njemačkih sila stoje ovdje, 122 najbolje njemačke divizije bore se protiv Engleske i Francuske, a protiv Rusiji 40 njihovih divizija. No naša je armada jača nego ikad i Francuska je čvrsto odlučila, da će voditi borbu do pobjedonosnog kraja.

Upitan o osobnim nakanim, izjavio je Joffre, da imade samo dva cilja: On hoće izvojevati konačnu pobjedu, a izatoga se zahvaliti na službi. Svoju starost da klin provesti na palubi koje ladje, što no vozi krasnim rijekama Francuske.

Sarralova ofenziva jošdaleko.

G e n f. 10. „Petit Parisien“ javlja iz Soluna, da su Sarralove čete poružene na lijevoj obali Vardara laka čarjanka, dok su Bugari na desnoj obali poduzeli jaki sunak. Medjutim da je ofenziva na tom ratištu još veoma, veoma daleko.

Vijećanja u Bukarešti.

B u k a r e š t, 10. Svi su ministri zastupnici prekinuli svoje ljetne dopuste. Kralj je Ferdinand primio razne poslanike, među kojima i austro-ugarsko. Ministarski je predsjednik

B r a t i u n a j u č e r d v a p u t a p r i m i o r u s k o g a p o s l a n i k a. N a t o j e n a v e č e r s v r š i o m i n i s t a r s k o v i j e ć e. O v a m o s u d o s p i j e l i r a z n i p o s e b n i d o p l a n i c i d a s u d j e l n u j u k o d t o b o z e p r e d s t o j e ć i h d o g o d j a j a n a r u m u n j s k o j s t r a n i.

B u k a r e š t, 10. L i s t o v i j a v l j a j u, d a j e k r a l j F e r d i n a n d o d l o č i o p r o v e s t i l j e t u u B u k a r e š t u t e d a n e o s t a v i t i g l a v n a g a g r a d a.

Rumunjski glas o Sarrailu.

B u k a r e š t, 11. „Dreptatea“ javlja, da je o d i č i a n r u m u n j s k i d r ž a v n i k, n a p i t a n j e z a d o R u m u n j s k e s e s t u p i p o d o r u ž e, o d g o v o r i o s l j e d e ć e: D o k n i j e R u m u n j s k a s i g u r n a, d a n e ć e s a j u ž n e s v o j e f r o n t e b i t i i z e n a d j a n e, n e m o z e o z b i l j o n o m i s l j a t i, d a n a s j e r u s t u p i u a k c i j e. S a d a š n j i p o l o ž a j u S o l u n u s a k u p l j e n i h s a v e z n i č k i h č e t a n e j a m č i R u m u n j s k o g, d a b i S a r r a i l m o g a o b i t i s p o s o b a n, d a n a B a l k a n u u s p j e š n o o p e r i j a. D u g o z a t e z a n j e o f e n z i v o m d o k a z i j e p o t p u n u n e s p o s o b n o s t. N j e g o v e č e t e n i j e s u i s t a n j u d a p o t j e r a j u B u g a r s k e č e t e s a g r i č k o g p o d r u č j a m e d j u D o j r a n o m i G e v g h e l j e m. S d r u g e s t r a n e n j e s t u n i R u s i u s t a n j u d a n a v a l e n a B u g a r s k u. M e d j u d v i m v a t r a m a n e m o z e R u m u n j s k a d a b e t k a k o v a j a m s t a v i o s t a v i s v o j e n e u t r a l n o s t.

Englesko-ruska napetost.

M o n a k o v, 10. L i s t o v i j a v l j a j u o r a s t u ć o j n a p e t o s t i m e d j u R u s i j o m i E n g l e s k o m i z a n e s v o j e v o l n j o g i s t u p a S a n o s a v a u z v l a d e. E n g l e s k i d r ž a v n i v o d j e i m a d u m a l o p o v j e r n j a u S t i r m e r a. O n i s e b o j e, d a b i u z a s v u p o g o d b u m o g l o p o d t i m n e p o s t o j a n i m m i n i s t a r s k i m p r e d s j e d n i k o m d o ć i d o s k l o p l j e n a p o s e b n o g a m i r a, a k o m u s e n e z a j a m č e d a l j n j i m i l i j a r s k i z a j m o v i.

Odstup ruskog ministra financija?

S t o c k h o l m, 11. U P e t r o g r a d u s e i z j a v l j a, d a s e m i n i s t a r f i n a n c i j a B a r k n e ć e n a k o n s v o g p o v r a t k a s a p u t o v a n j a p o v r a t n i n a s v o j e m j e s t o, p o š t o s e j e i z E n g l e s k e v r a t i o k o n a č n i m o t k a z o m, d a j e i a k o n j e g o v a z a d a c r i j e š e n a. N j e g o v e č e n a s l j e d n i k b i t i p o v r i p r i l i c s a d a š n j i d r ž a v n i k o n t r o l o r P o k r o v s k i.

Dogovor francuskih i engleskih ministara u Parizu.

P a r i s, 12. (D. u.) — H a v a s j a v l j a: L l o y d G e o r g e i m a o j e j u č e r s a B r i a n d o m i d r u g i m m i n i s t r a m a d u g d o g o v o r, k o d k o j e g a j e s u d j e l o v a o i J o f f r e. U m i n i s t r u s e j e p o k a z a o p o t p u n s p o z n a k a m i z m e d j u o b j e v l a d e u p i t a n j u g l e d e t i j e k a z j e d n i č k i h v o j n i h o p e r a c i j a.

Francuski zahtjevi glede Italije.

G e n f. 11. L i s t „Temps“ g o v o r i u v o d n o m čl a n k u o b u d u ć n o s t i I t a l i j e o b z i r o m n a n j e z n u d a n a š n j u o f e n z i v u. I t a l i j a i m a d e, v e l i l i s t, p r a v a n a s t a n o v i t a p o d r u č j a, k o j a n j e z n i s a v e z n i c i p r i z n a v a j u, n o I t a l i j a s e m o r o o b z a v i t i, d a ć e s t a l n o i t o č n o u r e d i t i s v o j m e d j a r n o d n o j p o l o ž a j, d a k l e i N j e m a č k o j n a v i j e s t i r a t.

Bojna crta saveznika kod Soluna.

L o n d o n, 10. L i s t u „Daily Telegraph“ j a v l j a j u i z S o l u n a, d a s e s a d p r o t e ž e b o j n a c r t a s a v e z n i k a o d j e z e r a P r e s p a s v e d o S t r u m e. T i m e n e k a n e b u d e r e č e n o, d a i m a d u s a v e z n i c i u p o s j e d u n e p r e k i n u t u l i n i j u i z m e d j u o b j e t e o č k e, n e g o d a s t r a t e g i č k i n j i h o v i p o l o ž a j š i t e m e d j a š n o p o d r u č j e, k o j e m u j e S o l u n s r e d i š t e. S r p s k a s e v o j s k a n a l a z i n a z a p a d n o m k r i l u b o j n e c r t e.

General Sarrail vrhovni zapovjednik savezničkih četa u Solunu.

P a r i s, 12. (D. u.) — N a ž e l j u g e n e r a l a S a r r a i l a d o d j e l j e n u b i j e g e n e r a l C o r d o n n i e r, k o j i č e n e p o s r e d n o z a p o v j e d a t i f r a n c u s k i m d i v i z i j a m a. S a r r a i l u j e p o v j e r e n o, d a p r e z m e v r h o v n o z a p o v j e d n i s t v o z a j e d n i č k i h s a v e z n i č k i h č e t a u S o l u n u.

Engleski novac i Venzelosov izbor.

A t e n e, 11. Č e t v o r n i j e s a v e z p o s t a v i o d s a d a n a r a s p o l a g a n j e 5 m i l i j a r a m a r k a i i z o r n i č k e s v r h e v r h t e, t e n e t r p i u s a n j e g o v e s t r a n e z a p o s j e d n o m t o d r u č j e n a k o v a z i z o r n i č k e p r o t a g a c i j e. V o j s k a, n a r o d i t r g o v a c i s t a l e j u s e o d l u č n i p r o t i v n i c i V e n z e l o s a.

Novi vojnički pozivi.

B e č, 11. (D. u.) — P o z i v a j u s e p o d o r u ž i j e z a d a n 28. o. m. a u s t r i j s k i p u č k i u s t a š e g. 1896. d o 1893., k a o š t o 1889. d o 1885, k o j i s u b i l l p r o n a d e n i s p o s o b n i m a u o p ć i m p o n o v n i m p r e d g l a b a m a, š t o s u s e p r e d k r a t k o d o v r š i l e. S a d a š n j e i s k l j u č e n j e g o d i š t a 1892., 1891. i 1890. o b r a z l o z e s e s h o d n i m h r a n j e m j e p r i č u v a z a v o j s k u n a b o j n o m p o l j u. O n i p u č k i u s t a š e l i d o s t i g l i, k o j i s u b i l l p r o n a d e n i s p o s o b n i m a b i t i ć e p r i g o d i m e p o z v a n i u b u d u ć e.

Crnogorska kraljevska obitelj u Parizu.

P a r i s, 12. (D. u.) — L i s t „Temps“ j a v l j a: C r n o g o r s k a k r a l j i c a s a p r i n c e s a m a K s e n j o m i i V e r o m t e p r i n c o m P e t r o m p r i s p i j e l a u P a r i z. K r a l j i i n j e g o v a o b i t e l n a s t a n i t e č e s e m o z a k o n a č n o u o k o l i c i P a r i z a.

Eksplozija u Dudašci i Rumunjskoj.

B u k a r e š t, 12. (D. u.) — P r i j n o b e b i o j e p o g r e b 118 ž r t a v a e k s p l o z i j e n e k a t a s t r o f e u

t v o r n i c i b a r u t a u D u d a š c i, k o d k o j e g a s u s u d j e l o v a n i k r a l j e v s k i p a r, p r i j e s t o n a s l j e d n i k t e m i n i s t r a.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Francuska.

P a r i z, 11. S l u ž b. i z j v. o d 10. p o s l i j e p o d n e. S j e v e r n o S o m m e s t o k e v n o ć n o k o l i k o n a p r e d o v a l i s j e v e r n o š u m e H e m, z a r o b i l i s m o o k o 200 v o j n i k a t e z a p l i j e n i 6 s t r o j n i h p u š a k a. J u ž n o S o m m e r a s p r i l i s m o n a š o m s a t r o m n e p r i j a t e l j s k i z i v i d n i č k a o d j e l j e n j a, k o j a s u k a ŕ a, d a s e b a c i l a m a v a t r e p r i b l i ž e n a š i m p o l o ž a j m a.

10. t. m. na večer. Izumrli dosta jaku topovsku djelatnost sjeverno Somme i u okolini tvrđve Thiaumont, prošao je kao na cijeloj fronti mirno. Operacije sprječava nevjernje.

Engleska.

L o n d o n, 10. S l u ž b. i z j v. o d 9. t. m. S j e v e r n o z a p a d n o P o z i e r a s u a u s t r a l s k e č e t e p o m a k l e n a š e l i n i j u š i r i n o d 600 j a r d a n a p r i j e d. U o s t a l o m j e d a m i r n o p r o š a o.

S l u ž b. i z j v. o d 10. t. m. p o s l i j e p o d n e. P o s l i j e n j a s e n o ć p r o š l a n a n a š i f r o n t i u o b i t e m i r n o; s a m o J u g o i s t o č n o š u m e T r o n e s o p s t r i j e l j a v a o z a p a d n o P o z i e r a i z n a p r e d o v a l i s m o u m j e s t n i m p o d r u č j e m t e s m o s e u v r š t i l i u s a d a š n j i m p o l o ž a j m a. Z a r o b i l i s m o 72 v o j n i k a. J u ž n o A r r a s s m o v a z r u š i l i n e p r i j a t e l j s k e r o v o v e t e s m o z a d a l i n e p r i j a t e l j u g u b i t k e. S i l n o n e p r i j a t e l j s k o p o d u z e ć e p r o t i v n a š i j a r a k a s j e v e r n o z a p a d n o H u l l u c h a n j e m a l o n i k a k o v a u s p j e h a. J e d n o p o d u z e ć e m i n a m a j u ž n o L o o s a o s t a l o j e b e z u č i n a.

Ratne varke naših neprijatelja.

Njemački je natporučnik Strölin izdao za službeno potpisu teoma zgodnu knjižicu, u kojoj opisuje način borbe naših neprijatelja. Pod konac navajda nekoliko ratnih varka, koje su u od općenitog interesa. Mnogima se je od ovih varka služilo isključivo civilno žiteljstvo, koje je dakako rari četa potpalo pod ratno pravo ili je pako na lici mjesta bila osuda nad njim izvršena. Dapače i višu se neprijateljski zapovjednici nisu začali, da organizuju varke, koje se protiv međunarodnog prava; oni, koji su te varke upotrebljavali, bili su tužnom žrtvom ovakvih odredbi.

Evo najglavnijih ratnih varka, koje jasno pokazuju preprečnosti, a i podosta naših neprijatelja. 1. Znakovi nemoću izvorničkih zviždalica, mlivena na vjeter (prema položaju krila), zvonova, kazalima na rti, pomoću svjetiljaka, otvaranja i zatvaranja prozora, dizanja dima, dizanja ili spuštanja zastava.

2. Prekretanje putokaza.

3. Motrilica, često u središtu svih linija, sa sakrivenim telefonskim spravama u posteljama, podrumima, u šupljem drvcu, poljima sa žitom, dapače i u ovovima prividno ranjenih.

4. Pokusaj, da se dodje do spoja s našim telefonskim redovima, kako bi se uhvatilo govorne vijesti ili pako, kako bi se dalje stale krive vijesti i zlačepila s krivim znakovima ili našim modelima. Neprijateljski se letaci na oko medjuvlastno u zraku bore, puste, da na nj puca njihovo vlastito topništvo ili brzim spustanjem zavajduju, kao da su pogodjeni. Pod zaštitom tih varka ispituju naše pozicije, spuštaju se iza naše obrve, iskrcavaju golubove pismoće ili civilne osobe.

6. Letjači bacaju listonke sa krivim vijestima o našem vojnom položaju ili zamamljivim ponudama (dobar postupak u zarobljeništvu), slične vijesti izvještju na pločama pred streličajkim jarcima, bacaju omotane oko kamena u naše jarke ili ih učvršćuju na našim i njihovim zapriekama, da tako djeluju na raspoloženje naših četa.

7. Opomanežnje znakova, zapovjedni, lozinka; zadržavanje imena časnika, e bi ove namamlili u zasjedu.

8. Bezbrojne krinke, prividne utvrde, čitavi redovi sa naslikanim glavama i teleacima, drvene strojeve puške i drveni topovi, iz kojih se razvija dim.

9. U streličajkim jarcima pokazuju se zrela za opazanje, visoko podignute kape i lopate na raznim mjestima; ori se buka i vika i daju zapovjedni, kako bi se time zavukalo, e je u jarku jaka posada. Na cestama, koje vode do pozicija, dima i umjetnički izgled topova, kao da dolaze silna pljuškanja, da se zataji polaganje mina ispod zemlje, izvadija često neprijatelj na površini osobito bučno, radnje oko utvrđivanja.

10. Da se ustanovi stanje naših pojačanja ili pučevanja četini odjela sa fronte, bile su točno nasuprot naših spojnih jarcima smještene lagane drvene stijene, koje su hvatalu zvuk, što ne poticao od koracanja naših odjela. I željeznice su tračnice nerijetko upotrebljavale kao vodje zvuka.

11. Držanje predmeta u vis iz streličajkih jarka, kako bi naši bili izazvani da pucaju i time podali čit za gadanje neprijateljskog topništva.

12. Položaji topništva potajno sakriveni u umjetnički izgled topova u kućama.

13. Najjedniji se streličajki jarci često bez borb napuštaju, a neprijateljsko je topništvo i pješadija već odavno na nje uperila svoje gadanje.

14. U sakrivenim streličajkim jarcima ostavljaju pred glavnom pozicijom strijelce, koje je kod jurisa navajali na naše čete iza hrpa. Zaostali

neprijeteljski strijelci pričinjavu mrtvima ili ranjenima, da tad uzgornu iz zasjede pucaju.

15. Mahanje bijelim rupcima ili držanje ruku u vis kao znak predaje, a tad vatra iz strojevnih pušaka na naše ljude, koje se približuju. Pomicanje prave unaprijed sa puškom, sakrivenom pod kabanicom, ili bez puške; tad iznenada navala sa ručnim granatama. Sklapanje poznanstva u jarcima, zloraba njihova; pokušaj kod pokapanja mrtvih, da se sazna za naše pozicije.

16. Napadaji čitavih neprijeteljskih bataljuna u našim odredima.

17. Napredovanje pod zaštitom sanitetskog osoblja; crveni križ na štopskim stacionima i skladištima municije; strojevine puške u bolničkim kolima.

18. Vojnici se oblače u civilno ili žensko odijelo; uhođenje po civilnim osobama; propusnice, potpisane po našim generalima; uhođe u našim odredima i automobilima.

19. Straže i izvidnice sakrivaju se vjesto po drveću, kupovima slame ili sijena, živcima, grmlju, kućama itd.; pucaju iz zasjede na najbližu udaljenost; propuštaju stražu i prednjih četa, a tad otvorena vatra na štopove i kolone. Neprijeteljske čete pucaju na naše pozicije, da za vedu posudu na izražanje vatre i time na odavanje svoje vjaskosti. Indijci su bacili kamenje preko glava njemačkih straža, koje su se okretale za šumom i bile tad napadane iza hrpta.

20. Radnoznost se naših straža izazivlje lutkama iz slame, u kojima su lije sakrivene luke upaljive ručne granate. U napuštenim su pozicijama bili položeni vodovi posve sličnim telefonskim žicama, te su kod precevanja upaljavali mine.

21. Nad neprijeteljski su jarcima i žičanim zaprekama bile razapete mreže od žica, sa kojih su naše ručne granate natrag do nas otkisavale.

22. U noći prije neprijeteljskog usjela osobito žestoka pješadijska vatra; izbacivanje žarkih vatretnih kruglja; tad prijelaz pojedinih momaka na glavnu navalu, da se time vrate, kao da se borba nastavlja. U stankama između vatretnih kruglja, koji je imale nas da zabavlja, šalju se do nas neprijeteljski strijelci i izvadaju jurši. Žestoka vatra proti jednom dijelu naših pozicija, kako bi se naša pažnja svratila onamo; a međutim tih i bezglavo napredovanje na drugom mjestu i neznadani napadaj s bodovima.

23. Kod neprijeteljske navale preskoči često prvi val naš jarak i u njemu se ugnijezdi; kod drugi val navali, tad ga podupre onaj pri sa našeg hrpta.

24. Uzmaci na oko, kako bi nas zaveli na sljepo pripranje te namamili u vatra sa boka ili na polja sa minama.

25. Ziteli, koji biježe, ostavljaju jela, koja su otrovana. Otrovani bunari. Okupanje zaračene žene šalju u krajeve, koje smo mi bili zaposjeli, da zaraze naše vojnike (bolničarke ili „dame“, u crnoj korotnoj odjeći).

Domaće Vijesti.

Koncert mornarske glazbe. Danas u 6 sati popodne izvršiti će glazba c. k. mornarice na keju Franja Josipa sljedeći raspored: Jaksch: Razudana mašta. Strauss: Crvsti duhovi. Wagner: Pjesma i glazbe iz Stažske. — Kretschmann: Straža na Danuvu. — Sebek: Oj banovci!

Za našu „Družbu“. Kako je poznato, namijenio je blagopok. dr. Ivan Banjavčić sav svoj imetak, izuzam nekoje zapise svojim rođacima, „Matici Hrvatskoj“ i „Družbi sv. Cirila i Metod za Istru“. Od te ostavštine prodale su se ovih dana dvije pokojnikove kuće u Zagrebu za svotu od 138.000 K. te će prema tomu dobiti naša „Družba“ oko 70.000 K.

Obznana. Daje se na javno znanje, da od ponedjelja 14. o. m. unaprijed komisija za nabavu

hrane početi će u ulici Promotore br. 1 sa dijeljenjem mlijeka djece.

Mlijeko će se izdavati u mjeri propisanoj po općinskom liječniku: a) ubogoj djece besplatno; b) bolnoj djece (uopće); c) drugoj djece do 2 godine. Onej pod b) i c) navedenoj po 40 litara litra. Roditelji morati da se prijave u uredu sirotinjskog vijeća (sprata općinskog poglavarstva pozemni sprat na desnoj ruci) donoseć s obom kršnicu djeca i za besplatno dobivanje i dokaz siromaštva. Išti ured izručiti će onoj osobi, koju imade pravo, dočim izkaznicu, zloraba iste oduzimate pravo na daljnje dobivanje mlijeka. Komisija za nabavu hrane nade se susljedice moći i odramim bolensima izdavati mlijeko, kad njoj bude moguće dobivati veću količuko istog.

Pola, 10. kolovoza 1916.

C. k. tvrdjavni komesar.

Iz Hrvatske.

† **Ferdo Vuklić.** Dne 4. o. m. umro je gradski vijećnik u miru i bivši načelnik kr. i slobodnog grada Križevci.

Vlastelinstvo djakovačke biskupije. „Hrv. Rijec“ donosi: Djakovačko biskupsko vlastelinstvo obuhvata 36.750 jutara. Od toga otpada na šume 28.689 jutara, na oranice 5855 jutara, na livade 11631 jutro, na pašnjake 600 jutara, na vinograde 117 jutara, na vrtove i voćnjake 64 jutra, 61 jutro zapremaju dvorista i razni objekti, 115 jutro su močvare, a neplodno tlo obasije 118 jutara.

Rijetka starost. Ovih dana umre je u Bijelom Brdu seljak Rade Trbić u dobi od 102 godine. Za bolest nije pokojnik nikada znao, a ponia je sa sobom u grob i sve zub.

Izložba slika. Učitelj u Kostajnici, gosp. Zvonimir Šprem otvorit će dne 18. o. m. svoju kolektivnu izložbu slika. Šprem je prij poznat za svojebojne izložbe u Osijeku, pa će bez sumnje njegove slike steći i sada zasluženo priznanje.

Naredba za djecu na Rijeci. Na Rijeci je stoga zabranjeno djeci ispod 14. godine, da budu na ulici iz 9. sata bez pratnje i nadzora. U slučaju da zateče policija koje dijete na ulici, bit će roditelji strogo kažnjeni.

Morski pas. Dne 9. o. m. ulovioše ribari u tunolovu kod sv. Margarite u Bakru morskoga psa, koji je bio dug 3 metra i 60 cm, dok je težio oko 5 kvintala.

Vukovi. Iz Starog Petrovog Sela javljaju, da se je u općini Omblca i okolici pokazalo ovih dana nekoliko vukova, koji su poklali žderbad, svinja i teladi u vrijednosti od 5000 K.

Ubio oca. „Primorske Novine“ javljaju: Pred osječkim sudbenim stolom stajao je ovih dana Pavao Vuković iz Popova, je dne 6. o. m. u svadji na oranici ubio vlastitog oca. Otac mu je bio vrlo svadljivo naravi, a i on vrlo nagao, pa je eto tako počinio teško zlojedo. Osuđen je na 5 godina teško tamnice.

Bagrem procvao po drugi put. Na Baroševoj cesti u Zagrebu ima više bagrema, koji su ovih dana po drugi put procvali. Stariji ljudi dovdaju tu u vezu sa vrlo strogom navodnom zimom.

Iz Kranjske.

Za bivše pitomce goričkoga sjemeništa. Bivši pitomci knež. nadbiskupskoga maloga sjemeništa u Gorici, koji su došele polaziti koju slovensku gimnaziju, kao takodjer oni, koji su svršili kakvu pripravnicu za gimnazije, primaju se pod uvjetima u kojima su svojom školom, svca u Sv. Vidu kraj Ljubljane. Odnosno molbe sa nužnim svjedočanstva treba upravitii do 20. o. m. preuzv. knezo-biskupu dr. Franji B. Sedeju u Zatočnu.

Opomena građanima Ljubljane. O dolasku i prisutnosti neprijeteljskih zrakoplova bit će građanstvo upozoreno danju sa himica iz to-

pova (dva hica) na Rožniku, dok u noći sireninom tvornice u Donjoj Siški. Na neprijeteljska će se letjela strijeljati s Rožnika i s Grada, pa je toga radi za općinstvo, koje se nalazi na cesti, opasnost velika. Stoga je primoran svatko, — da izbjegne kazni, — da se odmah sakrije u bližnju kuću.

Iz Trstina.

Neprijeteljska letjela nad Tratom. Javila se iz vojno-obavijesnog stana, da su bila nad Tratom sama dva talijanska aeroplana, dok je bilo bačeno sedam bombi manjega kalibra. Jedna je bomba pala u luci i more, druga na obalu, gdje je napravila malnu rupu; bila je to užigajuća bomba. Treća je pala u more kod mula Sv. Karla. Četvrta je udarila u ulicu Commercio te oštećila dvodvoju brzojava i plina. Dvije su pale u vrtove u predgrađu. Materijalna šteta je neznatna, ranjen nije bio nitko.

Iz Gorike.

Zadnji dani Gorice. Danas je Gorica kup razvalina. Dani do utorka bili su upravo strašni, te je stanovništvo neizmerno trpjelo. Osobito su padale žene i djeca, podjednako od pušanih taneta, topovskih metaka, šrapnela itd. Po ulicama i medju ruševinama ležalo je sve puno dok je po cestama i ulicama tekla krv na potoke. Bilo je zapovjednika, nek bježi i nek se spasi tako može. Ljudi su bježali iz grada, kamo je tko mogao, prema željnicima, da se otpeglaju u sigurnije krajeve, ili su se na čas zaustavljali gdje godok bliže. Blijeg iz Gorice bio je općenit, isto tako iz Solkana.

Razne Vijesti.

Papa za Rusine. „Reichspost“ saznaje, da je papa Benedikt XV. dao za Rusine iz Galicije, u svrhu ublaženja njihova položaja, iznos od 13.000 kruna.

Samostalnost rumunjskog kralja. Prema vjestinama rumunjskih listova ovlastio je kralj Ferdinand dođuše ministarkoga predsjednika Bratiana, nek se pogadja s političkim zastupnicima u Bukareštu, al se ujedno drži, da ne bi kralj, na eventualni Bratianovu predlog, dao mobilizirati nijedne armade protiv centralnih vlasti. Kad bi Bratian kraj svega toga ostao kod svoje prijedloga, ne bi mu preostalo drugo, već da se zahvali. Kralj bi imenovao drugoga ministarkoga predsjednika i tako oživio svoju stanovitost.

Konkrecija žete u Rumunjskoj. Rumunjski list „Steagul“ saznaje iz pouzdanoga izvora, da se je umjesto općih vještbi dne 8. o. m. odredila konkrecija žete. Ta se konkrecija tiče svijui zapovjedništva, pa je stoga općenitoga značaja.

Grčka i ruske nade. „Gazette de Bourse“ pripisuje veliku važnost posjetu mlađega brata grčkoga kralja u Petrogradu. Tome takodjer pripisuje znatno poboljšanje odnose između Rusije i Grčke. U Petrogradu je to izazvalo nove nade, da će naime Grčka ispuniti svoje obećanje, i vratiti se na put sa kojega je malodane zašla stranputice.

Grčka i Italija. Prema vijestima iz Atene, općina se daljno poostrene talijansko-grčkih odnosa. Atenski list „Nea Hellas“ javlja, da je kralj Viktor Emanuel poručio grčkim princovima Andriji i Nikoli, da ih radi prevleke zaposlenosti ne može primiti.

Izjava generala Bertheux-a o položaju. „Petit Journal“ donosi izjavu generala Bertheux-a, kojom izjavlja, da je oživljena saveznika ostala „došele na svim točkama, bez vidljivog rezultata. Nijemci se bore kao lavovi, da osujete svaki korak saveznika. Na engleskoj je fronti napredovanje redovito i metodično, a sadanji je

čiji namo visina kod Trepwala i one gorske točke, koje se prostiru kod Pozieresa-Bazentina Le Petit i u okolici šume Foraux. Nijemci napadaju šumu Delleville sada sa opkopa Waterloo, sada sa šume Tronesa, dok su navale protiv naših pozicija kod Hema i Monacua uspješno suzbijene. Njemačke navale idu za tim, da ponovno osvoje izgubjene položaje na desnoj obali Maase, što dokazuje, da hoće bezuvjetno unići u Verdun.

Opasnost ruske invazije. Marghilomanov list „Steagul“ donosi: Bratianu nije možda još prepisao napram Rusiji nikakvih obevta. Time ipak nisu dane garancije, da se Rusi, iz prijateljskih pogadjanja, koja su se vršila, ne bi usudili izvršiti invaziju na vlastitu ruku. S tom eventualnosti moramo računati svaki dan.

Kralj Nikola crnogoraci i Esad. U Parizu primio je crnogorski kralj Nikola Esada Topčija, sa kojim je držao višetatnu konferenciju. Putovanje kralja Nikole u Parizu imalo je namodno medju nim i u svrhu, da uvjeri na kompetentnom mjestu o sudjelovanju Crnogoraca kod budućih događaja na Balkanu.

Novo rusko ratno vijeće. Bugarski listovi javljaju, da će se u ruskom glavnom stanu doiskora i opeta sastati novo rusko ratno vijeće, kojemu će prisustvovati i francuski generali, u svrhu da izravnađu nesuglasice i trvenja medju generalima Brusilovim i Ruskim.

Zasjedanje erpske skupštine. Prema vijesti „Le Journal-a“ sazvana je srpska skupština za 8. septembra na zasjedanje na Krf. Srpski je poslanik u Ateni stupio sa Zaimisom u pregovore, da dozvoli zasjedanje na Krfu.

Izkrancne ruske čete u Francuskoj. Nekoji švicarski listovi donose vijest iz Pariza, prema kojoj se je prošle sedmice iskrcalo u Francuskoj 6000 do 8000 Rusu. Te kačto i prije iskrcane čete upotrebili će na fronti kod Verduna.

Talijani kod Verduna? „Kölnische Volkszeitung“ javlja iz Švicarske: Razni znakovi pokazuju, da je Boselli prigodom svog posljednjeg posjeta kod kralja i Cadorne isposlovaio, da se pošalje 60.000 Talijana na zapadnu frontu, da prepriječe pad Verduna.

Deutschland — prijevarena. „Daily Telegraph“ prima iz Pariza: Iz krugova ploviob. poduzetnika u Havru dolazi vijest, da je bilo putovanje izakozvane trgovačke podmornice „Deutschland“ još veća prijevarena, nego li se je to došele držalo. Drži se, da podmornica nije upućenja priprela preko oceana, već da su je prenijeli u pojedinim komadima sa neutralnim brodovima u neko udaljeno i nenapućeno američko pristanšite. Tamo su bili dijelovi složeni, a zatim su spustili gotovo podmornicu u američku luku Baltimore. Ovoj izmišljotini nadodaje „Kölnische Zeitung“ kratku opasku: Kako su ipak ljudi antenae prefrigan! Dolaze eto do najspresnijih izmišljotina!

O konačnoj odluci. Gdje će pasti konačna odluka? Ovim se pitanjem bave u potonje doba mnoge novine antante i centralnih vlasti. Neke novine iznašaju tu na pitanje sljedeći odgovor: „Prema našemu nazoru samo jednom pobjedom na zapadu. Što Rusi poduzimlju, tek neizravno može da utječe na pobjedu. Središnje su vlasti predvidjele ovu rusku ofenzivu, ali se priča da njijušne ciljenik, kakvom se pokazala. Ipak je nevjerojatno, da će oni išta izravno doprinijeti odluci. Središnje vlasti još nisu na Visli, gdje je njihova snaga. Karpati? Poznati su iz prošlosti. Ako se dakle na bojnim poljanama očekuje odluka, ona mora da se odigra na zapadu, očekuje odluka, ona mora da se odigra na zapadu, očekuje odluka, ona mora da se odigra na zapadu, mogu mirno daljnjom razviku ići u susret“

Podpirajte Družbu!

AUGUST SENO.

Vladimir.

(Nastavak.)

Stari je grof bio istinu govorio. Dobrančić je usao u prvi život, što oko šlađa sa razapetim jedrima. Njegovo znanje ozbiljno i temeljito, združeno sa društvenom finoćom i vještinom, k tomu još i znati imetak, nasljedjen po ocu, učinio je goda mladog čovjeka neodbitnim Akilom. Ni ljudi strogi i učeni ne mogahu mu prigovarati, da je površna lutka, a „zlata mladež“, kojoj su pustolovine, pijanke i noćne gungule bile ponajvažnijom zabavom, morala je kapu skidati pred tim vitežom, koji je medjutim nije upućtao u proznanje, te je postao diktatorom društva, stalno razbijanje, već je postao na genijalne vratolomije finije vrste. Odradostio i vještinu, mro krišće Dobrančić brzo put i do javne časti, do koje mu je bilo samo zbog časti, te je kod županije „honoris causa“ već plaće služio. Tu se je u skupštinama razvijao njegov neobični talenat, a aristokratskom ironijom žao je svoga protivnika bockati na veći bijes, a kad taj provali, kosio je Dobrančić britikom logikom, mlatio je po neprijatelji žestinom svojih riječi, ne štedeći ni starijeg, tako izmaka tvoj čovjek neko počitanje, neki strah i od svojih neprijatelja, da, svijet ga se toliko plašio, da je postao diktatorom društva, kumtorm gospodja, mezinem sreće, i dok su se drugi s velikom mukom popinjali od službe do službe a pri tom kadšto posrnuti kod županijskih izbora, Dobrančić je za kratko postao od maloga velikim bilježnikom, od velikoga bilježnika podžupanom, časnikom, koji nije na svadjenim vratima prosjačički kupio glasove, već koga su birali molili, da tu čast primi. Njegovo mišljenje biješe neovisno, brzo, njegovi razlozi ne-

oborivi. Posve je naravski, da u mile matere ne jedamput isticale pred njim svoje kričev, da mu se je nudjalo sto i kilo sradna, nu je sve ozbiljno postojalo u njegovim rukama, i on je bio vješt u gospodja lakomom primati i bacao bez velika škandala, te tako postao strahom i trepetom dama. Nu ujedamput se pokaza, da i on ima Akilovu petu, u koju ga smrtno rani žena.

Dobrančić je bio vikao vazda pobjediti; nitko nije mislio, da bi se kakova gospodja ili djevojka mogla oprati Dobrančićevu silu, mi i greofika bila. Samog Dobrančića toliko bijehu zanjelje njegove pobjede, da je i sam uvjeren bio o svojoj nepobjedivosti. Jednog dana dobi poziv u Hravstovac k vlastelini Kameničevoj, koja mu je po majci bila daleka rođakinja. Gospodja Kameničeva pozvala je radi svoje i svoje sestre zabave i „sorebte se viličage“ rekla bi sa sebi. Hravstovac bijaše u istinu ročište plemstva cijele okoline. Povez njezin, upravljen Dobrančiću, bijaše ovaj put nešto opirniji, pun pauza, pitanja i uskljka. Medju ostalim reče: „Da, ja propost! Ti si, mili rođiče, velik prijatelj kojekakvih kuriozitetu, osobito, ako su ženskoga spola. Ne pišem ti tuza u grijech. Takova pasija posve je naravska. K meni će doći tako ženski kuriozitet, djevojka u istinu neobična. Zove se Klara plemena Klemenčeva, jednica u bogata oca. Ne varaj se, ne misli, da je to od mene samo varka, da te primamim u Hravstovac. Nipošto! Klara je djevojka bez para, da je neobjediva.“ Prije nego što se od njega iz varadžinskog sastanata, a došele je bila kod svoje tetke u Baranji u Ugarskoj. Premda je mlada, prava je salonska dama, ima hrba, kao kakva velikaška, ukoliko zagonetka. Za tebe vele, da si Herkules, — — — da vidjemo! Kušaj svoju silu; ja sunjamnjam u tvojoj pobjedi, premda bi ti je od sra željela. Dakle adieu do vesela sastanka u Hravstovu.“ Dobrančić je u prvi mah

bacio tetkino pismo na stran. Bijase nekako blaziran, k tomu vrtila mu se misao oko neke mlade udovice, bijase povrh toga opazio na plasu drugu ženu, djevojku, toli držešću, da je ozbiljnije počeo razmišljati o potrebi ženidbe, koju mu je rođbina toliko silno preporučavala. Sjedio je, sjedio, razmišljao, ljutio se. Udovica i djevojka bijahu u njegovu sruju ljut boj. Al dok su se te dvije slike u njegovoj duši komešale i međusobno se istiskivale, pojavi se treća — Klara. Hro srko na noge, uhvati tetkin poziv, pročita dva, tri puta zadnje rečice. Zatim sjede pisane dva pisamca. U prvom izjav' udovici, d a ne može sutra doći na rendez vous, u drugom zamoli ljepšnu djevojku, neka mu oprosti, što ne može s njom na prekraštanjem plasu i prije kadritu, jer da žestu djevojku, koja je oživljena, treba dati na vladana u Hravstovac. „Tako“ reče, zapetičito ova pisama. „Sad je borbi kraj, i neka počne nova borba.“ U udovica neoponira, i djevojka mi u prvih mah sklonila bila: te provolnje toli lako prodobive nisu za koju vratolomnu narav. Hajdemo u Hravstovac! Da vidimo, je li tetka Kamenička slagała.

Dobrančić, bojeći se sam svoje nestanitosti, otrepmi odmah ova pisamca i da ga možeš biti ne zateče usmeni odgovor od udovice, naruču po sluzi smjesta kolu, te kad je poslje jednog du sata udovica zbilja pokucala na njegova zaključana vrata, da mu stavi ultimatum u zabitjeva rok vjenčanja, lelio je mladi Dobrančić daleko za Maksimirov put imanja svoje tetke. Gospodja Kamenička čudila se je nemo, da se je Dobrančić toli brzo odavao njezinu pozivu, te je za tri dana prerano došao; mu „Herkules“, ni ne dočekav odzdrava vlastelinki, pokloni se duhoko, poljubi vlastelinku u ruku i reče smiješice se: „Evo me, draga tetko! Ne bacite me napolje, što sam prerano došao. Svojim ste pismom postigli,

što ste htjeli, a ja kanim postići, što Vi želite nedostizim. Što jest onaj ženski kuriozitet po menu Klara. Da vidimo! Nikad ne bijah toli ratoboran, kao sada. Ne znam, je li vrijedno, da sam se toli ljuto naruožavo. Vi me valjda pitate, zašto sam Vam prije reda na neprihku došao? Evo zato Vama je bez sumnje poznato, da u Zagrebu imam kojekakvih galantnih koneksija, koje bi me bile odvratile mogle od ekspedicije u Vaš čarobni Hravstovac. Ja ne bih imao sreću poljubiti svoju premlatu teticu u ruku, niti pokušati svoju junačtvu protiv Eudonije Vašoj Kralji. Pomislite, koliko bi nesretan bio! Zato otrešoh sav zagrebački prah i sve gradsko koneksija i svo me ovamo k Vam, gdje me vrebna na me ni Circe, ni Ariadna, ne mogu mirno daljnjom razviku ići u susret“.

Medta se nasimja od sra, lupnu Dobrančić po ramenu uvjeriv ga, da joj je došlo dobroš i da nije majka rodila toli pogibeljna i dosjetljiva prevrtljivka, kao što je on. Htjede mu sjedeći kod udovice u ruku potanje opisati Klaru, nu on odvrati malinur kosom: „Nemojte tetice! Ne govorite mi ništa o gospodjici Klemenčevoj. Ja sam plemić, čovjek viteški čudi. Bilo bi nepravdno, da mi pobliže opišete gospodjicu Klaru, da mi pokušaj špiona opišete njezine slabosti, ne bi li ju lopak svlado. Ja tražim najviše zapreke. Meni ne poznata neka me zateče. Borba će tako biti jednaka, ona ne poznaje mene, ja nje ne poznajem; dvije nepoznate vojske srazit će se izmedja. Vi joj nepoznate vojske, da su ja doći, ona me valjda i ne poznaje“.

Sačuvaj Bog!“ nasmjehnu se Kamenička. Da, da, tako će dobro biti. Dvije nepoznate vojske, a ja ću tu borbu gledati iz prikrajka. Meni će to biti zaista hant gout“.

(Nastavlja se.)